

گام‌های توسعه در آموزش پزشکی
مجله مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی
دوره دوازدهم، (ویژه نامه شماره ۱)، ص ۲۸۹-۲۸۸، ۱۳۹۴

نامه به سردبیر

ارزشیابی با استفاده از سوالات چندگزینه‌ای: صحیح یا غلط؟

حمید صالحی نیا

دانشجوی دکتری تخصصی اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، مرکز تحقیقات جراحی های کم تهاجمی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

• پذیرش مقاله: ۹۳/۱۰/۱۵

• دریافت مقاله: ۹۳/۱۰/۲

روش های صحیح ارزشیابی دانشجویان ضروری می باشد (۱). استفاده از آزمون خوب پیشرفت تحصیلی، مستلزم در نظر گرفتن تمامی هدفهای آموزشی و همه محتوای برنامه درسی است (۳). ارزشیابی پیشرفت تحصیلی به عنوان یکی از مهم ترین اجزای فرآیند آموزش جایگاه ویژه ای برای خود دار است، موسسات آموزشی برای ارزشیابی فعالیت های خود از ابزارهای متفاوتی استفاده می کنند. از آنجایی که تربیت نیروی انسانی دارای صلاحیت وابسته به کیفیت ارزشیابی دانشجویان به منظور سنجش پیشرفت تحصیلی آن ها می باشد، می بایست شیوه های ارزشیابی مناسبی استفاده کرد تا تضمین کننده برخورداری سنجش صلاحیت افراد در زمینه تحصیل و نمره باشد (۴).

یکی از روش هایی که در ارزشیابی رایج و مطرح می باشد، استفاده از سوالات با پاسخ چند گزینه ای می باشد، در هنگام پاسخ به سوالات چندگزینه ای، نکته مهم این می باشد که با توجه به نداشتن نمره منفی سوالات، افراد می توانند بر حسب حدس به سوالاتی که نمی دانند پاسخ دهند، از طرفی بر

از آنجایی که آموزش علوم پزشکی، با حیات انسان ها سرو کار دارد، از اهمیت ویژه ای برخوردار است، از این رو تربیت دانشجویان توانمند از وظایف اصلی آموزش پزشکی می باشد، (۱) برای تربیت نیروی توانمند در کنار اتخاذ شیوه های صحیح آموزش، استفاده از روش های مناسب ارزشیابی دانشجویان ضروری می باشد (۱)، در واقع یادگیری و ارزشیابی دو رکن مهم یک آموزش مناسب بوده و از یکدیگر جدایی ناپذیر هستند، بر اساس ارزشیابی می توان اثربخشی برنامه آموزشی را مورد بررسی قرار داده و بر اساس آن برنامه ریزی لازم صورت گیرد (۲)، علیرغم اینکه در هر برنامه آموزشی، ارزشیابی رکن اساسی آن به شمار می رود و با وجود اهمیت موضوع، این مسأله اغلب به صورت یک فرایند وقت گیر و گیج کننده از نظر مدرسین می باشد، توجه به این که رویکردهای یادگیری از جمله عوامل مؤثر در پیشرفت تحصیلی است که تحت تأثیر عوامل متعددی از جمله ارزشیابی قرار می گیرد، پرداختن به آن حایز اهمیت است. از طرفی برای داشتن نیروی توانمند علاوه بر راهبردهای آموزشی، استفاده از

گزینه های، سوالات با پاسخ کوتاه و تشریحی نیز لحاظ گردد، تا علاوه بر به حداقل رساندن استفاده از شانس و حدس در پاسخ گویی به سوالات توسط دانشجو، شرایط متعادلی برای همه افراد لحاظ شود. همچنین به نظر می رسد، ضروری است، زمان پاسخ گویی به سوالات امتحان، برای همه دانشجویان یکسان و از قبل مشخص گردد تا ارزشیابی حاصله دقیق تر و مناسب تر باشد.

با توجه به سیاست های مجله گام های توسعه در آموزش علوم پزشکی، مبنی بر ارتقاء سطح کمی و کیفی آموزش و ارزشیابی در رشته های پزشکی و برقراری ارتباط بین پژوهشگران(۶)، انتظار می رود این دستنوشته در وهله اول مورد قبول مجله و سپس مورد توجه مسئولین و اساتید محترم قرار گیرد و حداقل در برنامه های ارزشیابی خود این مهم را لحاظ کرده و به همکاران نیز این را پیشنهاد کنند.

References:

1. Abbaszadeh A, Borhani F, Sabzevari S, Eftekhari Z. The Assessment Methods and its Relationship to Learning Approaches of Nursing Students in Kerman University of Medical Sciences, Iran. *J Strides Dev Med Educ*. 2013;10(2): 260-70. [In Persian]
2. Shamshiri M, Sadeghi T, Mohammadi N. Innovative Problem-Based Methods in Evaluation of Clinical Competencies. *J Strides Dev Med Educ*. 2013;9(2):198-202. [In Persian]
3. Kazemi A, Ehsanpour S, Hassanzadeh A. Investigating the Academic Achievement Evaluation of Specialized Theoretical Courses

اساس احتمال می توان گفت در ۲۵ درصد موارد پاسخ صحیح می باشد، از این رو به نظر می رسد در صورت برگزاری آزمون ارزشیابی دانشجویان به صورت چندگزینه ای، از راه کارهای ارائه شده در مقاله منتشر شده در سایر مجلات آموزش پزشکی استفاده گردد(۵) و راهکاری برای کاهش پاسخ دادن حدسی به سوالات توسط آموزگاران اندیشه شود. و لزوم استفاده از این راهکارها توسط مسئولین مربوطه و آموزگاران بیش از پیش ضروری به نظر می رسد.

در نتیجه به نظر می رسد، در هنگام استفاده از سوالات چندگزینه ای در سنجش وضعیت تحصیلی دانشجویان، مواردی لحاظ گردد تا سنجش صحیح تری از وضعیت تحصیلی فرد بدست آید. لذا انتظار می رود، آموزگاران محترم نسبت به این مهم توجه ویژه داشته باشند. ضمن اینکه تنها این گونه سوالات ملاک ارزیابی قرار نگیرد و در کنار سوالات چند

- of Midwifery BS. *Iran J Med Educ*. 2010;9(4):346-55. [In Persian]
4. Yarmohammadian MH, Sadoughi F, Ehteshami A, Salarianzade MH, Kasayi Esfahani M. A Proposed Model for Evaluating Modular Education. *Iran J Med Educ*. 2011;10(5):566-77. [In Persian]
 5. Mortaz Hejri S, Khabaz Mafinezhad M, Jalili M. Guessing in Multiple Choice Questions: Challenges and Strategies. *Iran J Med Educ*. 2014;14(7):594-604. [In Persian]
 6. Salehiniya H, Khosravi B. Preferences publish interventional study: true or false? *J Strides Dev Med Educ*. 2014;11(1):1-2. [In Persian]